

14 ΕΘΝΟΣΑΟΥΤ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 7 - 13 ΜΑΡΤΙΟΥ 2010

BIBΛIO

ΠΡΟΘΗΚΕΣ

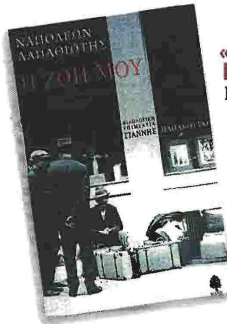
«Καθρέφτες» του Εδουάρδο Γκαλεάνο. Μετάφραση: Ισμήνη Κανσι. Εκδ. «Πάπυρος», σελ. 400, € 22.

Καθρέφτες... ιστορίας

Με την τριλογία του «Μνήμη της φωτιάς», η οποία τον καθιέρωσε ως έναν από τους κορυφαίους συγγραφείς της ισπανόφωνης λογοτεχνίας, στόχος του ήταν «να συμβάλει στη διάσωση της λεηλατημένης μνήμης... κυρίως της Λατινικής Αμερικής, γης αγαπημένης και περιφρονημένης». Με τους «Καθρέφτες» -έργο στο οποίο το στοιχείο του μύθου είναι λιγότερο έντονο, καθώς το βάρος πέφτει κυρίως στην Ιστορία- ο στόχος αυτός δεν αφορά πλέον τον αμερικανικό περίγυρο, αλλά αποκτά οικουμενική διάσταση: ο Εδουάρδο Γκαλεάνο γράφει μια «σχεδόν παγκόσμια ιστορία», που ξεκινά από τους κοσμογονικούς μύθους και την εμφάνιση του ανθρώπου στη γη και φτάνει μέχρι την αυγή του 21ου αιώνα. Σε εξακόσια αφηγήματα-βινιέτες, που αναπτύσσονται χρονολογικά αλλά και θεματικά, μιλά για τον πόλεμο, τη φτώχεια, τον αγώνα του ανθρώπου για ζωή, για την ομορφιά, τις γυναίκες και τους άνδρες, για τον πόλεμο, τη φτώχεια, τις κοινωνικές ανισότητες και τον ρατσισμό, για τον επεκτατισμό και την αδιαφορία της Δύσης, για τη φύση και την καταστροφή της, για το ποδόσφαιρο και τα ΜΜΕ.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΕΛΕΝΗ ΓΚΙΚΑ

«**ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗΣ - Η ΖΩΗ ΜΟΥ, ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗΣ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ**», φιλολογική Επιμέλεια: Γιάννης Παπακόστας. Εκδ. «Κέδρος», σελ. 294, € 15. Από το κείμενο αυτό φωτίζονται πολλές πτυχές της καλλιτεχνικής και πολιτισμικής κίνησης των δύο πρώτων δεκαετιών του εικοστού αιώνα, μια περίοδο έντονων ιστορικοπολιτικών εξελίξεων για τη χώρα μας. Επίσης, άγνωστες πτυχές της προσωπικότητας του ίδιου του Λαπαθιώτη και του κοινωνικού του προβληματισμού. Ο Ναπολέων Λαπαθιώτης (1888- 1944) γεννήθηκε στην Αθήνα, γιος του Λεωνίδα Λαπαθιώτη, αξιωματικού του ελληνικού στρατού με καταγωγή από την Κύπρο, που έφτασε έως τον βαθμό του στρατηγού και έγινε υπουργός Στρατιωτικών ύστερα από συμμετοχή του στο κίνημα στο Γουδί, και της Βασιλικής Παπαδοπούλου, ανιψιάς του Χαρίλαου Τρικούπη.

Για παιδιά

«**Η ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΕΔΙΩΞΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ**» του Αντώνη Παπαθεοδούλου. Εικονογράφηση: Μυρτώ Δελνηβοριά. Εκδ. «Πατάκη», σελ. 48, € 15.90. Δρόμοι και πλατείες, αγάλματα που κινούνται όταν τα κοιτάς, δέντρα που ψηθιρίζουν παραμύθια και σιντριβάνια που τα νερά τους χορεύουν με τη μουσική. Αυτή η πόλη τα έχει όλα και τους χωράει όλους... εκτός από αυτόν... τον πόλεμο.

«**Η ΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΕΚΑΤΟ**» της Λώρης Κέζα. Εικονογράφηση: Ντανιέλα Σταματιάδη. Εκδ. «Παπαδόπουλος», σελ. 40, € 4.40.

Οι ώρες έρχονται όπως όλη ώρα θέλουν χωρίς να ρωτήσουν κανέναν αν έχει τον χρόνο. Οι μέρες έρχονται από μόνες τους ακάλεστες και οι μίνες τρέχουν κατόπιν εντολής του έτους. Η μικρή Ελβίρα αποφασίζει να ξαναφτιάξει τα ρολόγια, να ξαναγράψει τα ημερολόγια.

«**ΚΟΡΟΝΑ ΑΠΟ ΧΙΟΝΙ!**» της Αγγελικής Βαρελλά. Εικονογράφηση: Κατερίνα Χαδουλού. Εκδ. «Πατάκη», σελ. 32, € 3.90.

Γιατί ο παππούς του ββαλ, στη μακρινή Λαπωνία, μεγάλος πια, λέει ότι πρέπει να ταξιδέψει; Τι του ήρθε ξαφνικά να γίνει βασιλιάς στο απέναντι βουνό και να βάλει μια κορόνα από χιόνι;

«**Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΜΕ ΤΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟ**» της Μαρίας Παπαγιάννη. Εκδ. «Πατάκη», σελ. 56, € 5.50.

Τι γίνεται όταν ο κολλητός σου σου προτείνει να κάνετε τον γύρο του κόσμου με ποδήλατο; Τέλεια ιδέα, αλλά δεν ξέρεις ποδήλατο! Ο Πέτρος βρίσκεται σε πολύ δύσκολη θέση.

ΑΡΙΘΜΟ ΣΕΛΙΔΕΣ

175 ΧΡΟΝΙΑ
 έχουν συμπληρωθεί από τη γέννηση του Αμερικανού συγγραφέα Σάμουελ Λάγγκορν Κλέμενς, γνωστό σε μας ως Μαρκ Τουέιν (30 Νοεμβρίου 1835 στη Φλόριντα της πολιτείας του Μιζούρι των ΗΠΑ). Και

100 ΧΡΟΝΙΑ
 από τον θάνατό του (21 Απριλίου 1910). Εργάστηκε ως τυπογράφος, οδηγός ατμόπλοιοι, γραμματέας, ανθρακωρύχος, δημοσιογράφος...

ΣΤΑ 75 ΧΡΟΝΙΑ
 της ζωής του, μεταξύ άλλων, έγραψε: «Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ», «Ο πρίγκιπας και ο φτωχός», «Ένας Γίνγκς του Κονέκτικατ στην αυλή του βασιλιά Αρθούρου», «Οι περιπέτειες του Χάκλμπερι Φιν» κ.ά.

ΟΔΗΓΟΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ	ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΟΘΕΣΗ	ΓΛΩΣΣΑ/ΥΦΟΣ	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΟΥΜΕ
	GRAFFITO Εκδ. «Καστανιά», σελ. 151, € 16	Πάυλος Μάτσεις	Ο συγγραφέας των «Η μπέρα του σκύλου», «Σκοτεινός Οδηγός», «Μύρτος», «Αλδεβερράν» κ.α.	Μυθιστόρημα.	Η σύγχρονη ελληνική πραγματικότητα με τη διεισδυτικότητα ενός μεγάλου Έλληνα συγγραφέα.	Αυτοσαρκαστική, ειρωνική, ανατρεπτική, κριτική.	Η ειρωνεία -Μάτσει, η οξυδερκεία.	Διότι όλα αυτά τα ζούμε.
	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΦΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ Εκδ. «Αγκυρα», σελ. 600, € 18	Ρόζα Μοντέρρο Μετάφραση: Ντίνα Σιδέρη.	Γεννήθηκε στη Μαδρίτη, σπούδασε δημοσιογραφία και ψυχολογία, γράφει στην El País.	Ιστορικό μυθιστόρημα.	Στο 12ο αιώνα η Λεόλα, μια έφηβη χωριατοπούλα, δανείζεται από νεκρό πολεμιστή την πανοπλία του για να προστατευθεί μεταμφιεσμένη σε άνδρα.	Πρωτότυπη, αμυσφαιρική, επική.	Για την ιστορική, υπαρξιακή συγγραφική διαδρομή όσον αφορά το θέμα.	Διότι αποτελεί ένα ασυνήθιστο ταξίδι σε έναν άγνωστο Μεσαίωνα.
	ΟΙ ΕΠΤΑ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΥΑΝΟΠΩΓΩΝΑ Εκδ. «Μελάνι», σελ. 66, € 9	Ανατόλ Φρανς Μετάφραση: Εφη Κορομηλά.	Ο Ζακ Ανατόλ Φρανσουά Τιμό έγραψε: «Ο κόκκινος κρίνος», «Οι θεοί διψούν», κ.ά.	Νουβέλα.	Η κατά Ανατόλ Φρανς εκδοχή του Κιανοπώγωνα.	Ανατρεπτική, κιουμοριστική, τολμηρή.	Το μυθιστορηματικό πρόσωπο, η συγγραφική εκδοχή.	Γιατί είναι ο Ανατόλ Φρανς και επειδή γράφει για τον Κιανοπώγωνα.

«ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΜΑΝΕΛΗΣ» του Μάκη Μωραΐτη. Εκδ. «Οδός Πανός», σελ. 144, € 14. Κωμικός ηθοποιός του κινηματογράφου ο Μανελής, υποδύθηκε στις ταινίες του κάποια άλλα πρόσωπα, αλλά ήταν ταυτόχρονα και ο εαυτός του. Ανάλογα με το ποια από τις δυο περσόνες επικρατεί στο παίξιμό του, διακρίνουμε και δύο βασικούς τύπους κωμικότητας σ' αυτόν: τον μουσικονικό μανελί, αυτόν που μετέφερε από ταινία σε ταινία την ίδια προκατασκευασμένη προσωπικότητα και τον καθαρά κωμικό ηθοποιό, αυτόν δηλαδή που προσαρμόστηκε στους χαρακτήρες και στις ιδιαίτερες αποχρώσεις που απαιτούσε ο κάθε ρόλος ξεχωριστά... Είτε με την πρακτική είτε με τη θεωρητική πλευρά του κινηματογράφου, ο Μάκης Μωραΐτης ασχολείται με τις εικόνες του από το 1976.

«ΠΑΜΕ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ» της Μαριζας Ντεκάστρο. Εικονογράφηση: Mark Weinstein. Εκδ. «Παπαδόπουλος», σελ. 40, € 4.40.

Τα παιδιά όλης της Ελλάδας θα δουν κρυμμένες ομορφιές της Ελλάδας, θα επισκεφθούν τα σημαντικότερα μνημεία των πόλεων, θα παρατηρήσουν, θα μάθουν, θα παίξουν. Αυτή τη φορά ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη.

«ΚΙ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΟΥΝ» του Βαγγέλη Ηλιόπουλου. Εικονογράφηση: Διατσέντα Παρίση. Εκδ. «Πατάκι», σελ. 40, € 4.49.

Η Φαουζέγια ήρθε μετανάστρια στην Ελλάδα από την Αίγυπτο. Ενα βιβλίο που μιλάει στις καρδιές των μικρών αναγνωστών για τη μετανάστευση, για τη φιλία και την ευτυχία.

«ΚΑΝΕΙΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΕΙΟΣ» της Χριστίνας Ντανιέλας Ρίμερ. Εικόνες: Ντανιέλα Σταματιάδη. Εκδ. «Μίνωας», σελ. 48, € 6.

Ο Μπεν είναι ο καινούριος μαθητής και η Άννα-Μαρία είναι αυτή που συνήθως κοροϊδεύουν, γιατί διαφέρει λιγάκι από τα άλλα παιδιά. Θα την κοροϊδεύει και ο Μπεν ή μήπως έχει κι εκείνος κάτι διαφορετικό;

«ΔΩΣ' ΜΟΥ ΤΟ ΧΕΡΙ ΣΟΥ» της Γαλάτειας Γρηγοριάδου-Σουρέλη. Εικονογράφηση: Ιριγένεια Καμπέρη. Εκδ. «Πατάκι», σελ. 90, € 6. Ο Γιάννης χαμογέλασε στη Ρόδη. Της έδωσε το χέρι του, έσφιξε το δικό της. Η Ρόδη έσφιξε το χέρι του Γιάννη, εκείνος του άλλο, ο άλλος του πλαιού του... Κι όλοι μαζί άρχισαν να τραγουδούν το τραγούδι της Γης.

Με τη φωνή της, άλλοτε σπαρακτική κι οργισμένη, άλλοτε λυρική κι ονειρική, άλλοτε επηρεασμένη από το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο κι άλλοτε περικαρκαωμένη στο μικρόκοσμο της, καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα της ερωτικής εμπειρίας σε περιόδους όπου οι κοινωνικές συνθήκες, ο ρόλος της γυναίκας και ειδικά ο πόλεμος καθιστούν τις ανθρώπινες

ANN ΣΕΣΤΟΝ Σαν μια νέγρα του Βορρά

Η Ανν Σέξτον αποτελεί ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά παραδείγματα ποιητών που έγραφαν για να ζήσουν. Όταν έγραφε τα Ερωτικά ποιήματα (1969) εμπνεόταν από το θάρος μα και τη λάμψη της γυναίκας εκείνης που είχε γνωρίσει το θερμό κάδι της κοινωνικής αποδοχής: το βραβείο Πούλιτζερ. Παράλληλα ταλανιζόταν από τις φαντασιώσεις και την ερωτική επιθυμία της γυναίκας που παρέμενε ανέγγιχτη από τον ίδιο της τον άντρα. Στα ποιήματα αυτά πλάθει μια πολυδύναμη γυναικεία περσόνα που μοιάζει σχεδόν αδύνατον ν' αποτελεί ένα και μόνο πρόσωπο.

Με τη φωνή της, άλλοτε σπαρακτική κι οργισμένη, άλλοτε λυρική κι ονειρική, άλλοτε επηρεασμένη από το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο κι άλλοτε περικαρκαωμένη στο μικρόκοσμο της, καλύπτει ένα μεγάλο φάσμα της ερωτικής εμπειρίας σε περιόδους όπου οι κοινωνικές συνθήκες, ο ρόλος της γυναίκας και ειδικά ο πόλεμος καθιστούν τις ανθρώπινες

σέξεις ιδιαίτερα δύσκολες, δίνοντας όμως άπλετο χώρο στη μνήμη να τις ανασκευάσει και στη φαντασία την ελευθερία να τις αναπλάσει. Η συλλογή περιλαμβάνει τόσο λυρικά ποιήματα, αντικατοπτρισμούς της νοσταλγίας, τής ερωτικής αγάπης, που τις πιο πολλές φορές έχει ήδη χαθεί, όσο και πιο τολμηρά, που μοιάζουν με μανιφέστα σεξουαλικής απελευθέρωσης, υπέρ του έρωτα έξω από τις συμβάσεις του γάμου. Στο πλαίσιο της αντίληψης για τον έρωτα εντάσσεται και ένα παθιασμένο αντιπολεμικό αίσθημα, ένας αδιαπραγμάτευτος πόθος για την ειρήνη που, σαν την αποστερηθούν οι άνθρωποι,

ΑΝΝ ΣΕΣΤΟΝ
Ερωτικά ποιήματα

«ΕΡΩΤΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ» της Ανν Σέξτον. Μετάφραση/Εισαγωγή/Επίμετρο: Ευτυχία Παναγιώτου. Εκδ. «Μελάνι», σελ. 112, € 12.

αποκτινώνονται. Η γυναίκα στα ερωτικά ποιήματα της Αν Σέξτον μοιάζει με μια νέγρα του Βορρά που παλεύει για την ισοπτία, την ελευθερία και την αδελφότητα και που σαν μαύρο πρόβατο ξεγλιστρά από την αγέλη. Για να βρει μαζί και τον έρωτα, που είναι δυσεύρετος, για να βρει την αληθινή αφή που είναι δύσκολο όπλο.

Τα Νεο... Κλασικά

«ΘΥΣΙΑ» του Αντρέι Ταρκόφσκι. Μετάφραση: Μαρία Αγγελίδου. Εκδ. «Νεφέλη», σελ. 187, € 20.

«Θυσία» από τον «γλύπτη του χρόνου» Ταρκόφσκι

Στα καθ' ημάς, μεταφράστηκε από τα γερμανικά (έκδοση του 1987), το 1990 εκδόθηκε. Σε ένα βιβλίο που συνδυάζει πολλά: Καθαρή αφήγηση (η ταινία ως νουβέλα), σενάριο (όλοι οι διάλογοι και οι σκηνές, καρέ καρέ) και σημειώσεις του ίδιου του σκηνοθέτη, ο οποίος στη συγκεκριμένη ταινία είναι και ο σεναριογράφος. Η «Θυσία» γυρίστηκε στη Σουηδία ταινία το 1986 και σάρωσε τα βραβεία στις Κάνες. Κύκνειο άσμα του ποιητή-σκηνοθέτη Αντρέι Ταρκόφσκι (γεννήθηκε το 1932) που πέθανε την ίδια χρονιά στη Γαλλία από καρκίνο.

Ως ιδέα, υπήρχε μέσα του, όπως αποκαλύπτει στο τέλος του βιβλίου, πριν και από τη «Νοσταλγία». Αυτή η έννοια της Αιώνιας Επιστροφής και η Θυσία ως αναπαιτική πάντων των Κακών. Επί του προκειμένου, ο Αλεξάντερ, ο

ήρωάς της, δημοσιογράφος, συγγραφέας και Καθηγητής Λόγου στο Πανεπιστήμιο, θυσιάζει τα πάντα -καίει το σπίτι του, εγκαταλείπει τον γιο του που λατρεύει, αποφασίζει να μην ξαναμιλήσει ποτέ- για να αποτρέψει τον επερχόμενο πυρηνικό όλεθρο.

Εμβληματικές φιγούρες, ο Ότο ο ταχυδρόμος, ως άγγελος, θεός απεσταλμένος, η ταπεινή Μαρία η μάγισσα, το βουβό αγόρι. Σκηνή που θα μείνει αλησμόνητη και ανεπανάληπτη, το ξερόκλαδο που ανθίζει. Η άποψη του Ταρκόφσκι για τον πολιτισμό «αμαρτία είναι ό,τι δεν είναι απαραίτητο, ο πολιτισμός μας όλος είναι αμαρτία» που τον καθιστά προφήτη. Το όνειρο του Αλεξάντερ που στη συνέχεια ήταν ακριβώς η δολοφονία του Πάλμε (στο ίδιο ακριβώς σημείο, με τον ίδιο ακριβώς τρόπο), η ανυπέβλητη φράση «ο έρωτας όμως και η ψυχική γαλήνη ούτε πουλιούνται

ούτε αγοράζονται», η μοίρα του ήρωα που υπήρξε κοινή για τον ταρκόφσκι ηθοποιό που ήταν να τον υποδυθεί, αλλά και για τον δημιουργό τον ίδιο. «Σμυθέοντας τον χρόνο» ο «γλύπτης του χρόνου», όπως ονομάστηκε ο Ταρκόφσκι, αξιώθηκε την αιωνιότητα στο αλληγορικό, ούτως ή άλλως, παρ' ότι ποτέ δεν το αποδέχθηκε, υπερβατικό τεράστιο αυτό έργο. Ενα βιβλίο που μπορεί να σου αλλάξει σίγουρα τη ζωή. Ατμοσφαιρικά μαγικό, διαλεκτικά ποιητικό, με αρχειατικούς ήρωες και άχρονο χρόνο. Ανοικτό σε πολλαπλές αναγνώσεις. Με τη Μεγάλη Συνάντηση να υπαινίσσεται και να βιώνεται στο φινάλε: «Αυτό περίμενα όλη μου τη ζωή. Όλη μου η ζωή δεν ήταν παρά προσδοκία, μια αναμονή ετούτης της στιγμής». Κι αν σας θυμίζει Μπόρχες, όλοι οι μεγάλοι δημιουργοί, μάλλον, αξιώνονται της απτής αλήθειας, εν τέλει.